

- poprzedni nr K: 290

spora korbę i
ix 10g
[Signature]

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
17-109 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

Warszawa 00-696

72

poza Pom.
Toruń - Warszawa
PWK: ZWZ-AK

Pakalska Stefania
z d. Wilczak Iwona Pic
ps. „Zenka” „Sigma”

M-290/290 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

..Bakalska Stefania

..J: K-290/290 Pom...

..ppk9 Pom. Warszawa AK

I./1. Relacja k. 3 5.1-3

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 14

VI. Fotografie brak

1/1. Relacja - Pakalska Stefania

1. Relacja do historii udziału
powstańców w ruchu oporu 1939-1945
z 1978 (data napisania) napis kop. 2 k. 2 s. 1-2
Arch. E. Zawackiej
2. Pismo S. Pakalskiej do Fundacji
z 25.01.1994r., napis oryg. k. 1 s. 3

Relacja

Pakalska
ARCHIWUM
Szkoły Zawackiej
nr 290/19m - 78
1945
data wpływu 78

do historii udziału powiaček w ruchu oporu w latach 1939 - 1945

I

1. PAKALSKA Stefania - w roku 1939 WILCZAK, Warszawa, ul. Marszałkowska 53 m.50 - tel. 28-53-66.
2. a) młodsza aspirantka,
b) w roku 1939 Toruń, komendantka powiatowa - powiat Toruń od roku 1938-mego. Na terenie powiatu miałam 6 hufców wiejskich,
c) lipiec-sierpień 1939 - Garczyn; lipiec- zbrojmistrz obozu, sierpień - II st. instruktorski,
d) w dniu 30.VIII. powrót do Torunia z Garczyna i zameldowanie się w Kom.Okr., 31.VIII wyjazd do Chełmży- kom.pow., akcje przygotowawcze na wsiech do obrony przeciwlotniczej do 2.IX. Powrót do Torunia i wymarsz na ewakuację.
3. a) Halina Korniak- komendantka okręgowa, Maria Nowicka - kom.Koła Lokalnego,
b) Halina Korniak - Warszawa, ul. Broniewskiego 4 m.25, Maria Nowicka- Włocławek (adresu nie znam), Maria Wasiakowa (czł.Koła Lokalnego) Puszczykowo 3 Dworcowa 7, Irena Markowska (obecne nazwisko jest mi nie znane) - Ostatnio zamieszkiwała w Krakowie (Oświęcim), Okopowa).

II

1. Ewakuacja z Torunia do Włocławka, zgłoszenie się do VIII Okręgowego Szpitala Wojskowego (w czasie ewakuacji z Torunia - jako siostra PCK (Kurs PCK skończyłam przed wojną w Toruniu). Do października praca w szpitalu w charakterze pielęgniarki w VIII Okr. Szpitalu Wojskowym, stacjonującym w Dobrzelinie koło Sychlina. Następnie zostałam przeniesiona przez Niemców wraz ze Szpitalem do Kutna, skąd zostałam zwolniona z wielkim wysiłkiem, gdyż chcieli skierować pielęgniarki na front zachodni. Nie wróciłam do Torunia, lecz do Warszawy.
  - a. Przeszłam do konspiracji wiosną w r.1941 (brak kontaktów w obcym dla mnie mieście.
  - b. Przypadkowe spotkanie Ireny Markowskiej, przez którą nawiązałam kontakt z Beatą-Ewą, komendantką PCK Stefanią Frołowiczową.
  - c. Zaprzysiężona przez Beatę otrzymałam zadanie opieki nad więźniami (podawanie paczek) oraz kolortaż gazetek na terenie Warszawy. Pseudonim "Sigma". Po spaleniu lokalu kontaktowego i częściowej dekonspiracji, musiałam na okres 1/2 roku opuścić Warszawę. Zamieszkałam w Kunowie(?) k.Ostrowca Sto-Krzyńskiego u swojego szwagra. Przekazywałam miejscowej komórce AK wiadomości radiowe, posiadając odbiornik i uczyłam konspiracyjnie dzieci członków konspiracji.
W maju 1943 r. zostałam wezwana do Warszawy i przydzielona do Kedywu, moim bezpośrednim dowódcą był mjr "San". Zmieniłam pseudonim - "Zenka" Otrzymałam pod opiekę 5 cichociemnych i 3 członków AK z terenu Warszawy. Posiadałam podręczny magazyn broni i byłam łączniczką mojej grupy z łączniczką "Nila". Moja grupa, kryptonim "Las" podzielona nadwa oddziały, które przeprowadzały akcje dywersyjne w okolicach Warszawy, polegające na wysadzaniu pociągów z transportami niemieckimi na wschód.
Dowódcą jednej z grup był mój mąż Witold Pic (cichociemny), który zginął w akcji 22.III.1944 r. pod Szymanowem. W kwietniu 1944 r zostałam odznaczona Krzyżem Walecznych (rozkaz z Londynu, numeru rozkazu nie pamiętam).

x) p. m. Kiclopobles

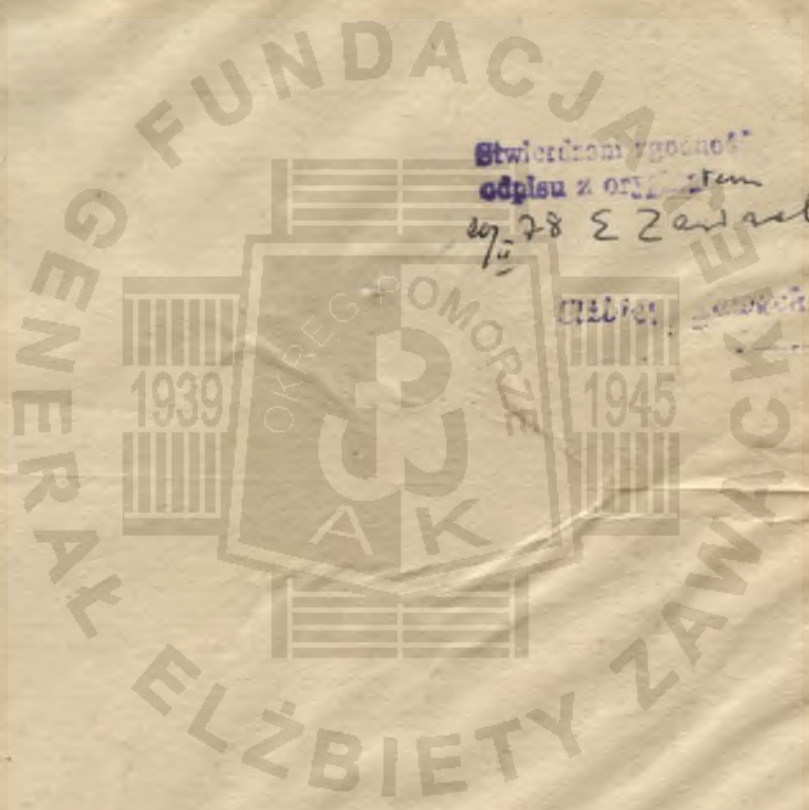
W czasie powstania Warszawskiego znajdowałam się w punkcie pow-
stańczym na Ochocie, skąd 11 sierpnia zostałam wywieziona do obozu
koncentracyjnego w Oświęcimiu, Następnie Ravensbrück i Buchenwald.

W Oświęcimiu spotkałam się z Ireną Markowską i razem przeżyłyśmy
wszystkie obozy i wróciłyśmy do Kraju.

d. Fakt zgłoszenia się do służby w konspiracji był jak najbardziej
świadomym aktem wypełnienia obowiązku patriotycznego, traktowanym prze-
ze mnie jako dalszy ciąg pracy patriotycznej.

Lokale kontaktowe ~~Włocławek~~ ^(Lwów) 9 (Czerwony ?)

Sękocińska 5 (Brzozowska, Pawlikowska).-

Warszawa, dnia 25 stycznia 1994 r.

Wpłynęło dnia

31.01.94

L.dz.

100/1194

3

Szanowna Pani.

W odpowiedzi na pytanie skierowane do mnie na Biuletynie Nr 4 z grudnia 1993 r. uprzejmie informuję, że otrzymywany Biuletyn który czytam z wielkim zainteresowaniem sprawia mi nie tylko dużą przyjemność, ale pozwala wracać wspomnieniami do Torunia i wielu miejsc, z którymi byłam związana w młodości jeszcze przed wojną jako b. instruktorka PWK pełniąca funkcję komendantki powiatowej w Toruniu. W tym czasie komendantką Okręgu Pomorskiego PWK była śp. Halina Korniak, z którą łączyły mnie w czasie okupacji bardzo serdeczne stosunki nie tylko w pracy konspiracyjnej w Warszawie, dokąd po kampanii wrześniowej rzuciły mnie wojenne losy i gdzie rozpoczęłam dalszą służbę w ZWZ-AK zaprzysiężona przez Komendantkę Naczelną PWK p. Frołowiczową w 1940 roku.

Halina Korniak utrzymująca po wojnie ścisłe kontakty z AK w Toruniu, często proponowała mi uczestnictwo w spotkaniach toruńskich na które jeździła, ale moje inwalidztwo nabyte w niemieckich obozach koncentracyjnych utrudniało mi realizację tych zamierzeń.

Spodziewam się, że krótkie wyjaśnienia uzasadnią moją chęć otrzymywania nadal Biuletynu mimo, że nie byłam bezpośrednio członkiem Armii Krajowej na terenie Pomorza, tylko w Warszawie.

Pragnę dodać, że z Biuletynu mogę również śledzić działalność p. doc.dr hab. Elżbiety Zawackiej - cichociemnej "Zo", gdyż jako b. łączniczka cichociemnych grupy "San" /ps. "Zenka"/ i wdowa po jednym z nich, bardzo interesuję się losami i działalnością tych wspaniałych ludzi. Proszę serdecznie o przekazanie p. Zawackiej wyrazów wielkiego uznania i podziwu oraz życzenia dalszej tak pięknej działalności.

Z wyrazami szacunku

(Pokałsko)

P.S. Na rzecz Fundacji pozwalam sobie przekazać na konto bankowe skromną sumę 200 tys. złotych.

odpisuję z Biulet 1/21/94

80254 22

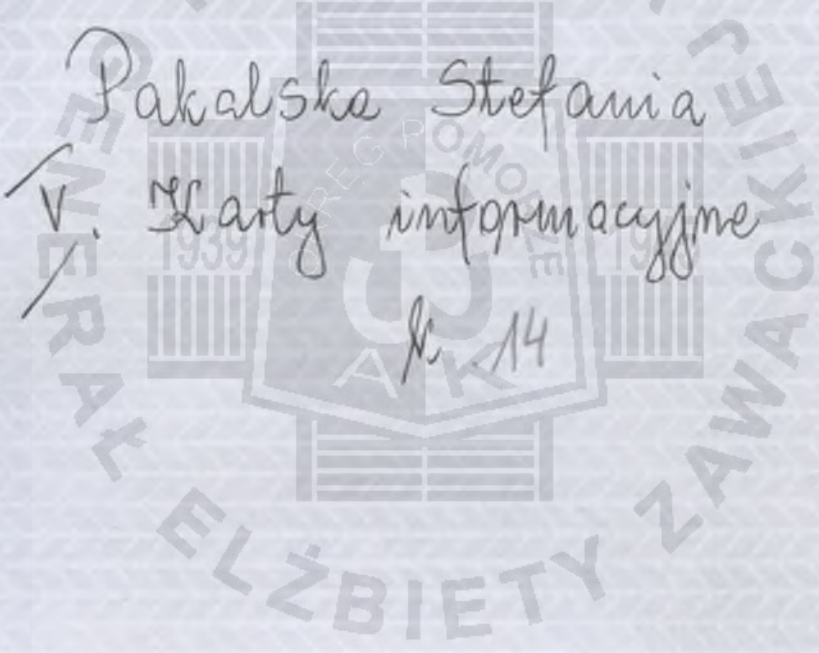
T. K: 290/290 Pom.

Doze Pom.

Pakalska Stefania

V. Karty informacyjne

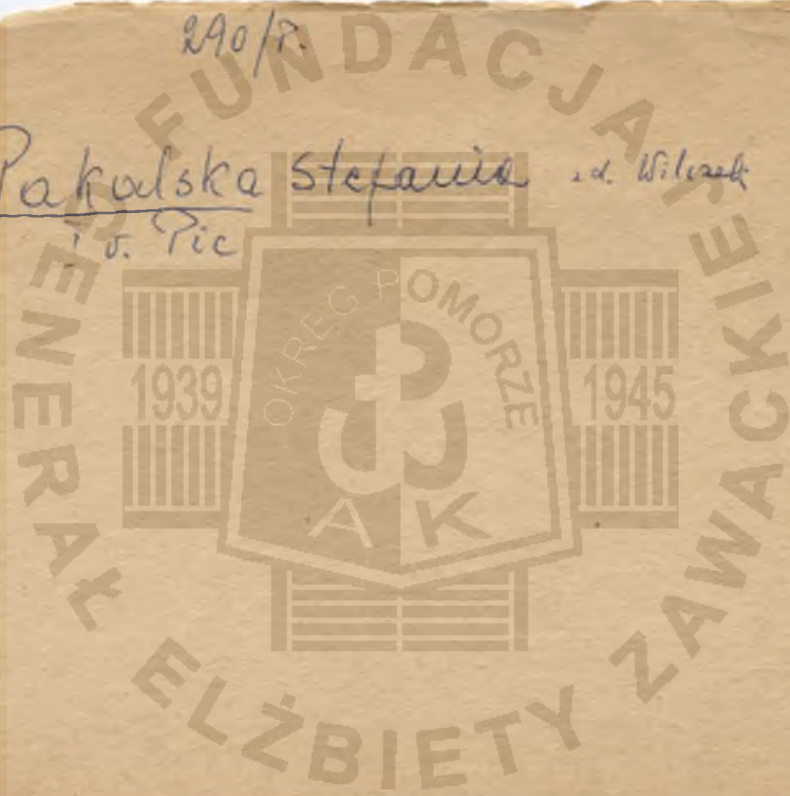
№ 14

290/P.

Toruń
W-wa
AK
1

Pakulska Stefania s.d. Wilczak
i o. Pic

290 Pa
1-000 Pie Słafusia rob. Wilczak
obecnie Pakstolia
Tonni
rob. Kartoteka WSK
Ati
Morni
Wca

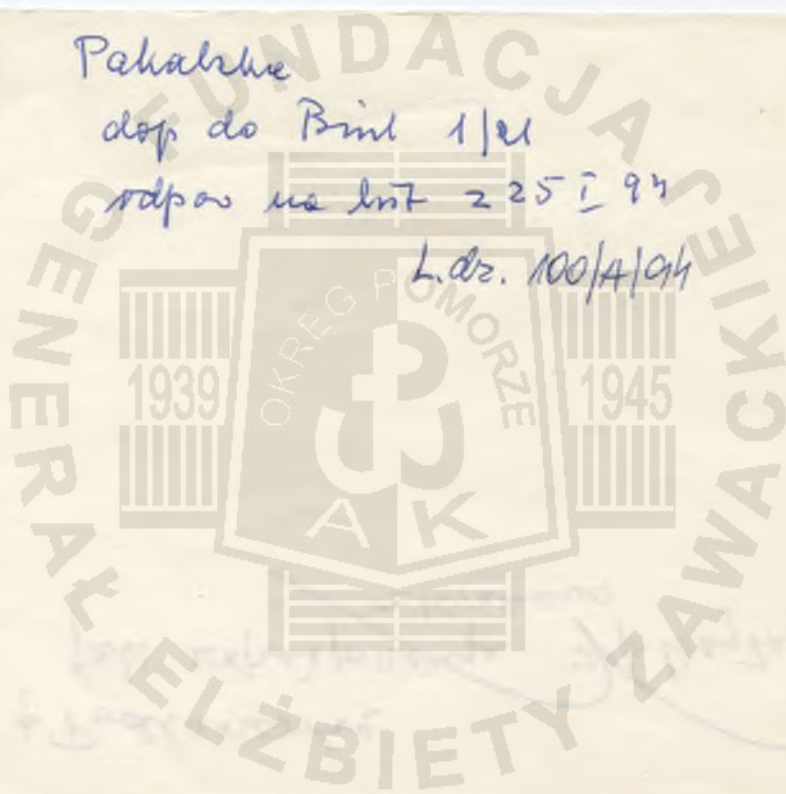
Pokazanie

do Biał 1/21

odpow na list 225 i 94

L. dz. 100/4/94

3

PAKALSKA STEFANIA z d. WILKOWA
"Sigma" "Leuka" I voto Pie

PKW JN AK 4
Pomorze

Urodziła: 1922 Rel. wiara.

Praca w PKW. Pielęgniarka w szpitalu w Do-
brzelinie 1939. Konspiracja - w wa - opieka nad
wizytacjami, kolportaż. Kłobów - radio i tajne nauki.
W-wa - "Medycyna" - "Les" - Szary koł. P.W. - Ochota.
Obóz kow. Oświęcim, Ravensbrück, Buchenwald

II Igomirka Lewant Sufamie
Ceni, bukte

290 Pa

PK, POK
pora Pomorsem
Torni

Wilerek Stefania z m. Pakulskie

matr POK z Tornaia - obardara matu na Torni
ob. lora maršatkovka 53 m 50,
matery do dywersji obara Zaskid
zob art. "Sindemke ugra Sane"

WTK 3 VII 1977 (21 maich zbirash)

W nara utwarony Komore Keelys dla obara zad.
(Krypt obara, Lar, d-ca ugr famkilevards "Sani")
zajama in IV 43 Stefania W. pr Zenska "Zefirek"
zobazy termickij, Sane Kriyaly prydenis II 1943

29 III 74
Krit
man del.

mgzⁱ ppor rez Wifol Staminias Pic pr. Cholewa "CC
slub z Cholewa 4 I 1944 v (20 II 43)

[pist relacija in Komisiji]

Pekalska Stefania ^{Zimka} ^{po Sigmund} ^{Wilerak} ^{Tosni - Wore} ⁶
BTK TTK

intu, k-ka po Tosni 1939
ewak. do Woy

do konspiracji wiozup 1941 przez y Markwardy
zaproszony przez Friedricha
spinka nad woj z niemie
kolportaz

Spalona - kwarantana k. ochroza Stokholmske
prekazywaniem w izolacji ml, ty mance

W 43 w Woy przydzial do Kedyw, dice wyz San
Wysta za miz za Pica (CC), zgrnet 22ⁱⁿ 44

W 44 KW
Pawstani na belosin, 11 VIII wywiznani do Olszynie

zob art u preiu o Korpniu Zude

290 / P
Wilerak Stefania z ul. Pakelške
Tornis Pisk Torn 7

ob. Wra Marnatkovske 53 m 50

29 VII 74 list
PKW podeta, ze Wilerak byja inu obys.
dare ne pav Tornis

Kovke Wasciwa zabrane do Wra
5 VII 77

290 Pom

Tarni 8

Wre

PDK PPK

Wilerak-Pakalska Stefania

Izabela Pac

instw psw PWR Tarni v. 1939 v

evakuacja z H Kowniak i M Kowalew
do Wroclawka IX 39 v

potem Wroce

H Kowniak spotyka ja w lokalu
nie od wspolny (wzrost techniczny i ma.
gospodynie bron w grupie "Sene" w "Kedycie")

12. vel H Kowniak Stw. 13 (zbiory 27)

Tornio wroce
PwK
PK 9

Wilerak - Pakalke Stefanie
K-kae paw Tornio od 1938, rucdribe Cludura
mii sup at 1939 spata
ne terenie powiatu 6 kufci wygolich
1/2 R - przygotowanie po wriad do obray plot
2 R - powrot do Tornio, wyman na zwalnicey
prace w szpitale do X 39 jako pilgownice w Viii obr.
sup bryk rbaey wozu w Dobodim K. Zpelino

Pakankke

Pani Stefo Miša,

1. 11. 94

10

Druhý ze listů z 25. 11. 94 - není srozumitelný
pro mne rozhodně!

Potřebuji um. písem. Paní velaje
(spracované by m. v. d. d. Obram
Zach., do Křovce i Paní i Hale Kermia -
Křovce malovat. by Paní celkové
vii o Korpuse Zach.?)

Zadávám schémat velaje WGH, bo
rozvojem, bym zahes badan, aby mije
zbiřany materiály ^{praktické} ~~opracované~~ - křovce -
tach z catigi sviate.

By vii Paní o dvoick usich listů z hoch
verte!

PWK i WSK?

W Maini Stefieni (zwanij pierwsi
Pani - znowe byly wazniest Koryshyne
Runtt i M Stefien)

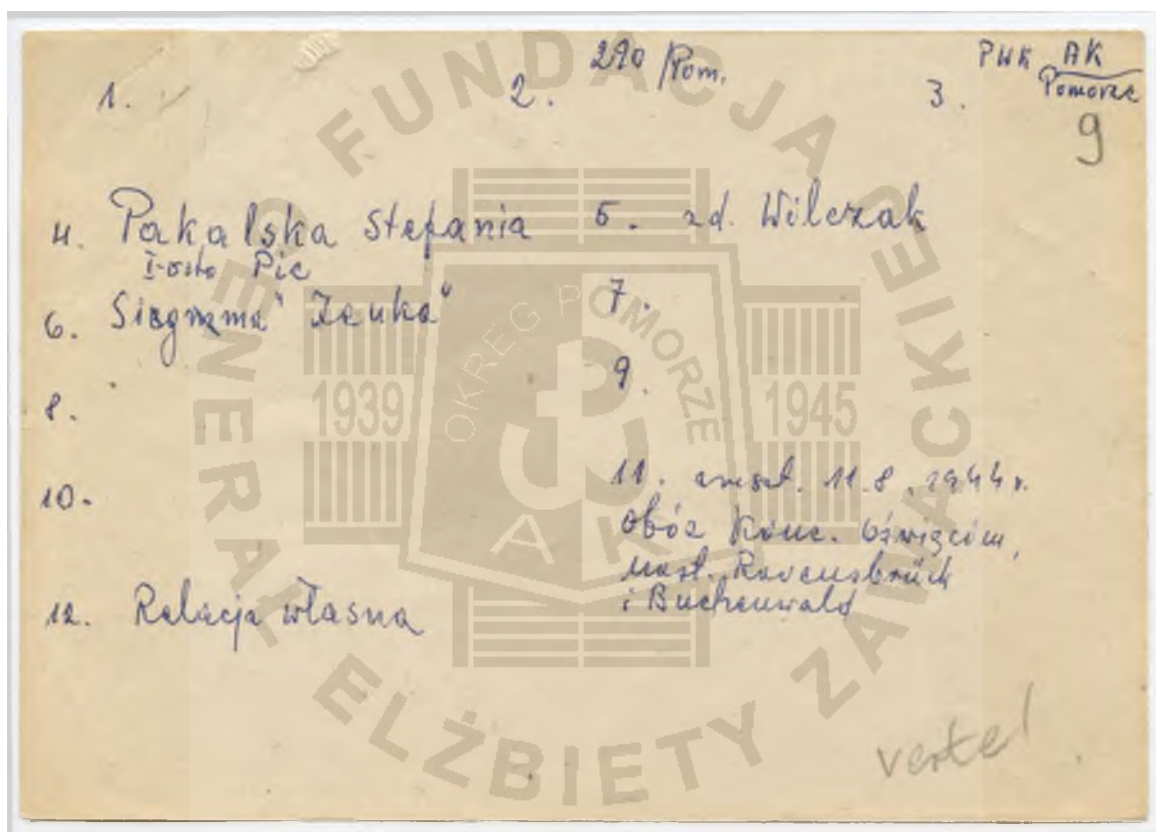
W Hra ul Sansche 9 m 13
jest warszawske radzysce
nie telefon 22 60 12

z d. Wlczak Proszy Maini podac' Pani telefon, to
10 9ic zadzwoni do Tam, kiedy znajdziesz ty, w
Warszawie.

Pan
230K

Serdceciu pozdrawiam,
Czekam na relacje
Ela Zawacka

Pakalska Stefanie

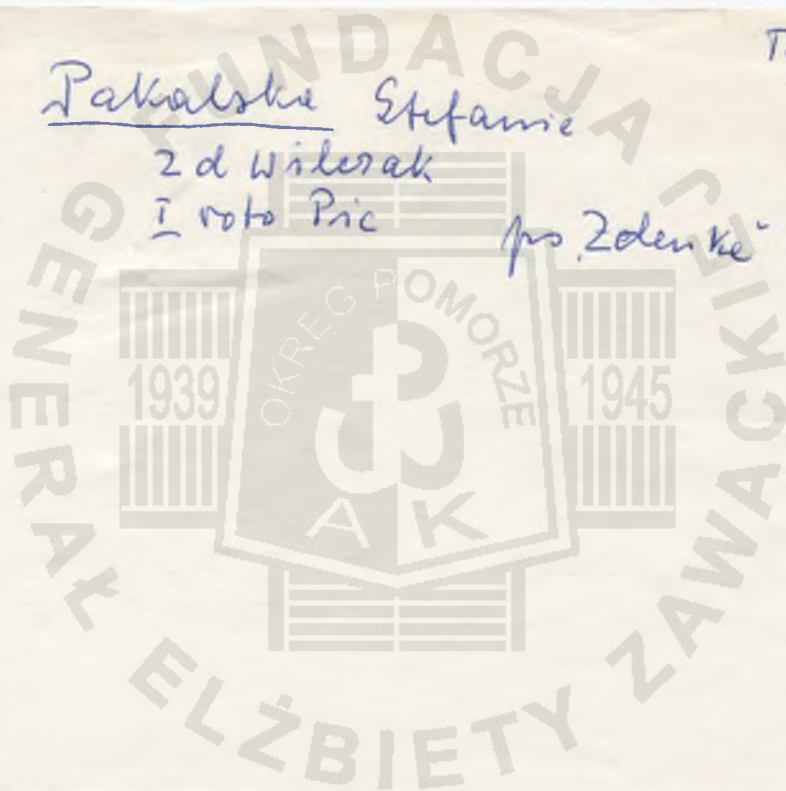
2 d Wilerak

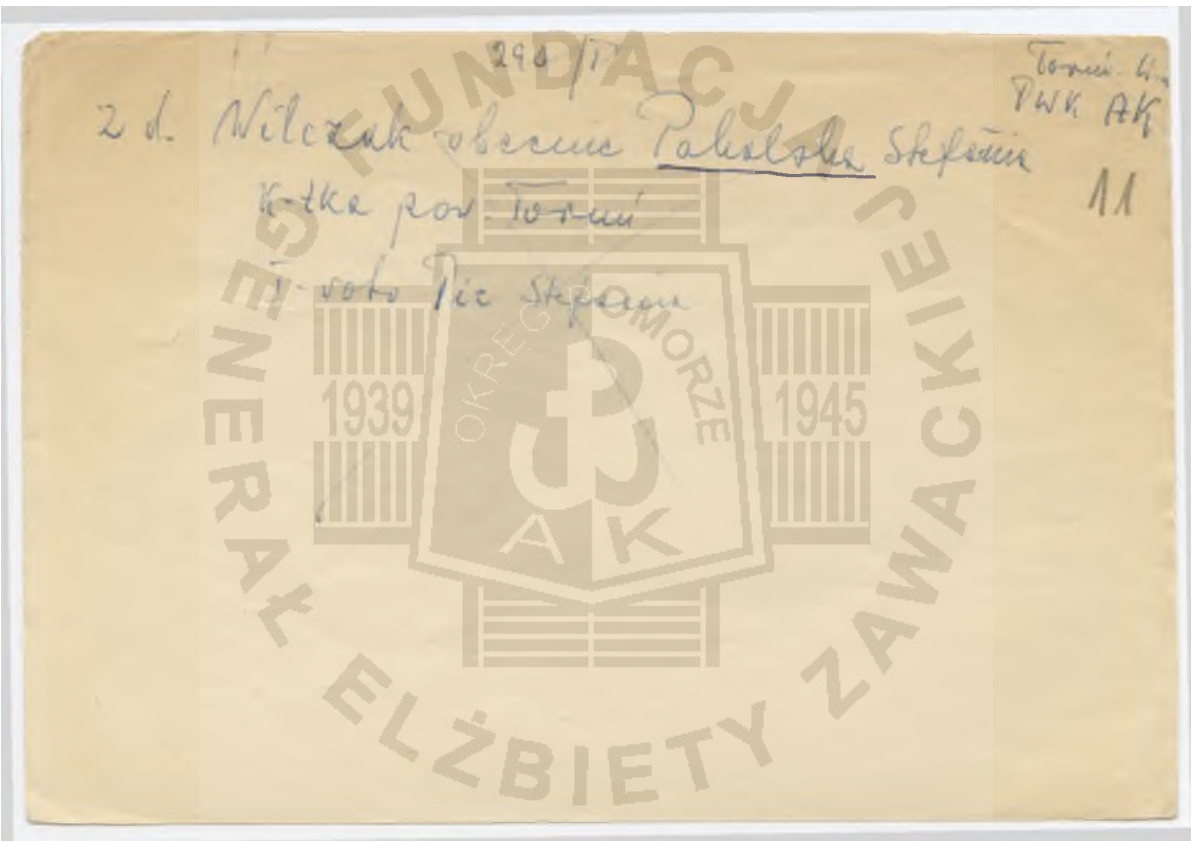
I roto Pic

ps. Zdenka

Formi 4/4

10

T. KUNDACZKA
Tępnia
WSE 426 (Witczak - borka)
12
Pakolaska Stefania
patrz & domu: Witeza
borka → Marzathonskie 53 w 50
00-676 Warszawa

Rel. 290/Poz

Patrolowa Służba i sokoł Pół
z dr. Wilemski
Toruń

AK
Toruń
~~1945~~

15

Pakalska Stefania

14

Wystawy w XII 2005 r.
"Biuletyn" Fundacji wóci
z adnotacje polscy adresat
wyprowadzi się

zł. XII 105

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
pocz. 290 / Pom
data wpływu 11.78

opis nr 81
Zob. listy z
z Karpacza

1/1-va, ul. Marszałkowska
53 m 50

ps. "Lechia"
KO
Pomocnik
Pocz. Pomorza
Pakalska Stelania
Toruń

Bakalska Stefania

